

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEGO INSTYTUTU NAUKOWEGO W PRZEMYSŁU ZA 2013 I 2014 ROK

Południowo-Wschodni Instytut Naukowy w Przemyśle (PIN) został założony 2 lutego 1990 r. z inicjatywy dra Stanisława Sępnia, przy poparciu kilku innych osób – wówczas pracowników likwidowanej Stacji Naukowej Polskiego Towarzystwa Historycznego. Działalność Instytutu koncentruje się wokół badań nad dziejami Ukrainy, stosunków polsko-ukraińskich, problematyką mniejszości narodowych w Polsce i na Ukrainie oraz w innych krajach Europy południowo-wschodniej. Do zadań tej placówki należy również upowszechnianie wyników tych badań w różnorodnych tematycznie i formie wydawnictwach własnych oraz poprzez żywe słowo stosowane w realizowanych programach edukacyjnych, przeznaczonych dla uczniów szkół średnich, studentów wyższych uczelni, nauczycieli i innych grup zawodowych. Wykonywanie zadań Instytutu wspiera prowadzona w jego ramach specjalistyczna biblioteka ukrajinoznawcza. Istnieje w nim także ośrodek informacji o stosunkach polsko-ukraińskich i sytuacji mniejszości narodowych w obu krajach.

INSTYTUT JEST ORGANIZACJĄ POŻYTKU PUBLICZNEGO

Na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, z dnia 30 listopada 2012 r. Południowo-Wschodni Instytut Naukowy uzyskał status organizacji pożytku publicznego. Z tego tytułu jest uprawniony do otrzymywania wpłat z 1% podatku należnego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego.

SPRAWY ORGANIZACYJNE

Władze Instytutu

Organy kierownicze Instytutu wyłaniane są na podstawie §19 Statutu PIN przyjętego uchwałą Walnego Zgromadzenia nr 2/2012 dnia 22 września 2012 r. Władzami Instytutu są: Walne Zebranie Członków, Zarząd i Komisja Rewizyjna.

W obecnej kadencji w **skład Zarządu** wchodzi:

- 1) dr Stanisław Stępień – prezes,
- 2) dr inż. Aleksander Kolańczuk – wiceprezes i pełnomocnik Zarządu ds. finansowych,
- 3) dr Anna Siciak – sekretarz.

Komisję Rewizyjną tworzą:

- 1) prof. dr hab. Wacław Wierzbieniec – przewodniczący,
- 2) mgr Ewa Lis ,
- 3) mgr Zdzisław Wigłusz.

Pracownicy Instytutu

W myśl przepisu §40 pkt 3 Statutu funkcję dyrektora Instytutu pełni każdorazowy prezes Zarządu, który odpowiada za całościową działalność PWIN, w tym za politykę kadrową placówki i reprezentuje Instytut na zewnątrz. W roku sprawozdawczym tę funkcję nadal sprawował dr Stanisław Stępień, który od kilku lat – ze względu na trudności finansowe Instytutu – pracuje na zasadach wolontariatu (zawodowo jest wykładowcą w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu). Pracownikami etatowymi Instytutu w okresie sprawozdawczym byli:

- 1) mgr Ryszard T. Łamasz – kierownik biura Instytutu,
- 2) mgr Małgorzata Szybiak – filolog polonista,
- 2) lic. Ludmiła Kozłowska – filolog ukrainista,
- 4) Justyna Chruścińska – pracownik administracyjny (zatrudniona do 31 marca 2013 r.),
- 5) mgr Adam Białoń – historyk (zatrudniony do 30 czerwca 2013 r.),
- 6) mgr Bogumiła Kowal – historyk, archiwista (od 4 sierpnia 2014 r.),
- 7) mgr inż. Rafał Kulińczak – starszy księgowy (od 1 września 2014 r.),
- 8) mgr Krzysztof Bortnik – historyk (od 15 października 2014 r.),
- 9) mgr Anna Zelwak – filolog ukrainista (od 1 grudnia 2014 r.).

STALI WSPÓLPRACOWNICY INSTYTUTU:

- 1) dr Augustyn Babiak – teolog, historyk Kościoła (Trydent);
- 2) dr hab. Klaus Bachmann – politolog (Wrocław);
- 3) Stanisław Baran – historyk regionalista (Berlin);
- 4) prof. dr Paul Best – politolog (New Haven);
- 5) mgr Krzysztof Bortnik – historyk (Przemyśl);
- 6) dr Juraj Buzalka – antopolog (Bratysława);
- 7) dr Myroslawa Diadiuk – historyk (Lwów);
- 8) mgr Bogumiła Berdychowska-Szostakowska – sławista, politolog (Warszawa);
- 9) prof. dr Bruno Drweski – historyk, politolog (Paryż);
- 10) mgr August Stanisław Fenczak – historyk (Przemyśl);

- 11) dr Agnieszka Gocal – filolog-polonista (Przemyśl);
- 12) dr Frank Grelka – historyk (Frankfurt n. Odrą);
- 13) prof. dr Christopher Hann – antropolog społeczeństwa (Halle n. Saale);
- 14) dr inż. Aleksander Kolańczuk – historyk wojskowości (Przemyśl);
- 15) dr Anna Krochmal – historyk (Warszawa);
- 16) mgr Ewa Lis – bibliotekoznawca (Przemyśl);
- 17) prof. Michał Łesiów – językoznawca (Lublin);
- 18) mgr inż. Krzysztof Dawid Majus – tłumacz j. hebrajskiego, historyk (Łódź, Tel Awiw);
- 19) prof. Michael Mozer – filolog sławista (Wiedeń);
- 20) dr Ołeh Pawłyszyn – historyk (Lwów);
- 21) Włodzimierz Pilipowicz – kulturoznawca regionalista (Przemyśl);
- 22) dr hab. Jan Pisuliński – historyk (Rzeszów);
- 23) dr hab. Olga Popowicz – muzykolog (Przemyśl);
- 24) dr Natalia Rublowa – historyk (Kijów);
- 25) dr hab. Ołeksandr Rublow – historyk (Kijów);
- 26) prof. Władysław Andrzej Serczyk – historyk (Rzeszów);
- 27) dr Anna Siciak – historyk kultury, bibliotekoznawca (Przemyśl);
- 28) prof. dr Jewhen Sinkewycz – historyk (Chersoń);
- 29) prof. dr hab. Ryszard Szczygieł – historyk (Lublin);
- 30) mgr Zdzisław Wigłusz – historyk (Przemyśl);
- 31) dr hab. Wacław Wierzbieniec – historyk (Rzeszów);
- 32) dr hab. Andrzej A. Zięba – historyk (Kraków).

STAŻYŚCI INSTYTUTU:

- 1) inż. Mateusz Jędruch – informatyk (2013 r.),
- 2) mgr Farhod Karajew – filolog ukrainista (2013 r.),
- 3) lic. Barbara Podgórska – filolog germanista (2013 r.),
- 4) lic. Wojciech Dryjański – historyk (2013 r.),
- 5) mgr Bogumiła Kowal – archiwista (do 3 sierpnia 2014 r.).

BAZA MATERIALNA

Siedziba Południowo-Wschodniego Instytutu Naukowego mieści się w wynajmowanym od administracji samorządowej lokalu (o łącznej powierzchni 188,2 m²) na parterze budynku przy ulicy Grodzkiej 3. Dotychczasowe warunki lokalowe umożliwiają prawidłową pracę badawczą Instytutu, jednak coraz poważniejszym problemem staje się brak miejsca na systematycznie rozrastające się zbiory biblioteczne i archiwalne Naukowej Biblioteki Ukrainoznawczej Instytutu.

W okresie sprawozdawczym na wyposażeniu Instytutu, poza sprzętem ogólnobiurowym, w dalszym ciągu znajdowały się: kserokopiarka typu RICOH Aficio MP 1600, dziewięć komputerów, skaner oraz dwie drukarki atramentowe i jedna laserowa.

DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZA

W latach 2013–2014 Instytut kontynuował badania nad wieloletnimi oraz krótkoterminowymi tematami badawczymi. Jednak z powodu trudności finansowych prace te od 2006 r. prowadzone są w znacznie mniejszym zakresie niż w latach ubiegłych.

Temat badawczy I

Dzieje i kultura Ukrainy oraz stosunków polsko-ukraińskich w polskiej i ukraińskiej historiografii współczesnej w latach 1990–2014

Celem projektu było prowadzenie badań nad współczesną polską i ukraińską historiografią w zakresie dziejów Ukrainy i stosunków polsko-ukraińskich oraz nauk pokrewnych, zwłaszcza w takich dziedzinach jak: politologia, literaturoznawstwo, filozofia, socjologia oraz historia kultury. Nauki te, po odzyskaniu przez Ukrainę niepodległości w 1991 r., rozwijają się bardzo dynamicznie, a to przede wszystkim w związku z możliwością podejmowania badań nad tematami zabronionymi w okresie reżimu komunistycznego i otwartym dostępem do archiwów. Skutkuje to dużą i żywołą produkcją wydawniczą. Wiadomości o ukraińskim rynku książkowym są w Polsce bardzo skromne. Do naszych bibliotek, nawet tych najbardziej liczących się, jak Biblioteka Narodowa, Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich czy bibliotek uniwersyteckich, nie dociera większość ukraińskich publikacji naukowych, tym bardziej że wiele z nich wydawanych jest w bardzo małych nakładach. Dlatego też w ramach realizowanego programu podjęliśmy inicjatywę gromadzenia wydawanej na Ukrainie literatury i czasopism naukowych z zakresu nauk humanistycznych i społecznych oraz publikowania recenzji, omówień i informacji o wydawanych tam publikacjach.

Prowadzone nad powyższym tematem prace polegały na:

1) sporządzaniu opisów bibliograficznych publikacji dotyczących dziejów i kultury Ukrainy oraz stosunków polsko-ukraińskich na podstawie:

- a) kwerendy w krajowych i zagranicznych bibliotekach:
 - Biblioteka Instytutu Historii Ukrainy NANU w Kijowie;
 - Lwowska Biblioteka Naukowa im. W. Stefanyka NANU we Lwowie;
 - Biblioteka Uniwersytetu im. I. Franki we Lwowie;
 - Biblioteka Instytutu Ukrainoznawstwa im. I. Krypjakewycza we Lwowie;
 - Przemyska Biblioteka Publiczna;
 - Biblioteka Archiwum Państwowego w Przemyślu;

– Biblioteka Południowo-Wschodniego Instytutu Naukowego w Przemysłu.

b) kwerendzie ukraińskich i polskich czasopism naukowych, a zwłaszcza periodyków zamieszczających recenzje i informacje o nowych publikacjach, jak np.: „Litopys Knyh”, „Krytyka”, „Słowo Proswity”, „Ukrajina Moderna”, „Nezależnyj Kulturolohicznyj Czasopys Ji”, „Warszawskie Zeszyty Ukrainoznawcze”, „Przegląd Wschodni”.

c) katalogi ukraińskich wydawnictw i druki reklamowe.

2) zamieszczeniu ważniejszych informacji bibliograficznych uzyskanych podczas wspomnianych w pkt. 1 kwerend na stronie internetowej Instytutu: www.pwin.pl (w przypadku szczególnie cennych pozycji umieszczaniu także skanu okładki i spisu treści danej publikacji).

3) przygotowywaniu recenzji i omówień wybranych publikacji polskich i ukraińskich dotyczących szeroko pojętego ukrainoznawstwa i zamieszczanie ich na łamach „Biuletynu Ukrainoznawczego” oraz czasopism wydawanych przez inne polskie instytucje naukowe i kulturoznawcze.

Realizacja tematu została zakończona w 2013 r. po zakończeniu umowy na jego realizację. Kontynuacja zadania w przyszłości zależy będzie o uzyskaniu grantu lub dofinansowania prac bibliograficznych.

Temat badawczy II

Polacy na Ukrainie Radzieckiej w latach 1917–1939. Ocalić od zapomnienia. Dokumentowanie życia społecznego Polaków na Ukrainie w warunkach reżimu totalitarnego – II edycja 2013

Celem projektu było zebranie w archiwach ukraińskich jak największej ilości dokumentów obrazujących życie społeczne Polaków na Ukrainie Radzieckiej w latach 1917–1939, a następnie opracowanie naukowe zebranych materiałów, umieszczenie najbardziej reprezentatywnych na stronie internetowej Instytutu: www.pwin.pl.

Projekt uzyskał wsparcie finansowe od Fundacji Lanckorońskich z Brzezia – Londyn. PWIN zrealizował go w okresie od 1 maja do 31 grudnia 2013 r.

Realizacja projektu polegała na:

1) przeprowadzeniu kwerend w ukraińskich archiwach, a mianowicie: Centralnym Państwowym Archiwum Organizacji Społecznych Ukrainy w Kijowie, Branżowym Archiwum Państwowym Służby Bezpieczeństwa Ukrainy w Kijowie, Państwowym Archiwum Obwodu Chersońskiego w Chersoniu; Zarządzie Archiwum Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Ukrainy Obwodu Charkowskiego w Charkowie.

- W ich wyniku wykonano kopie 105 dokumentów obrazujących różne przejawy życia społecznego Polaków na Ukrainie Radzieckiej w latach 1917–1939;
- 2) podczas kwerendy zebrano kopie 103 dokumentów, które następnie zostały przełożone z języka rosyjskiego i ukraińskiego na język polski oraz opracowane naukowo i redakcyjnie;
 - 3) 35 wybranych dokumentów zostało udostępnionych w Internecie poprzez umieszczenie na stronie internetowej Instytutu www.pwin.pl;
 - 4) 50 dokumentów zostało zakwalifikowanych do druku w kolejnym tomie wydawanej przez Instytut serii źródłowej pt. *Polacy na Ukrainie w latach 1917–1939*;
 - 5) wszystkie kopie zebranych dokumentów zostały przekazane do Biblioteki Instytutu i są udostępniane czytelnikom.
- Projekt zakończono w 2013 r.

Temat badawczy III

Dialog kultur i tradycji. Dokumentowanie przeszłości małych miasteczek Podkarpacia

Zadanie publiczne dofinansowało Województwo Podkarpackie z siedzibą w Rzeszowie w ramach Programu Mecenat kulturalny – Tradycja 2013. Zrealizowano je w okresie od 17 kwietnia 2013 r. do 30 listopada 2013 r. – umowa nr DO-I.616.20.2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r. Jako jego cele określono upowszechnienie dziejów regionu oraz promocji Podkarpacia poprzez ukazywanie specyfiki i wielokulturowości regionu. Na tę różnorodność bezsporny wpływ miało istnienie dialogu kultur i tradycji oraz tożsamości kulturowych mniejszości narodowych i etnicznych na przestrzeni dziejowej Podkarpacia. Ciekawym wzorcem do przedstawienia tego zjawiska były dzieje Wielkich Oczu oraz powiatu lubaczowskiego, które w ramach zadania przebadano.

Zadanie ujmowało ponadto propagowanie turystycznych walorów małych miasteczek wschodniej części Podkarpacia, a także zachowanie od zapomnienia wieloetnicznej przeszłości i dawnej współegzystencji Polaków, Ukraińców i Żydów zamieszkujących dawne Kresy Wschodnie Rzeczypospolitej. Przydatnym do realizowania tych punktów było zebranie materiału badawczego do opracowania dziejów Wielkich Oczu.

Na uzyskanie założonego w projekcie efektu wpływ podjęte działania, wykonane przez pracowników i współpracowników Instytutu:

- 1) przygotowanie i wygłoszenie następujących wykładów publicznych na temat współżycia Polaków, Ukraińców i Żydów w małych miasteczkach galicyjskich na Podkarpaciu:
 - a) mgr Adam Białoń (Południowo-Wschodni Instytut Naukowy, doktorant Uniwersytetu Jagiellońskiego) – *Zabytki Wielkich Oczu – rejestr dziejów kultury polskiej, ukraińskiej i żydowskiej*

- na Podkarpaciu*; wykład odbył się w Południowo-Wschodnim Instytucie Naukowym w Przemyślu (17 maja 2013 r.);
- b) mgr inż. Krzysztof Dawid Majus – *Dzieje Wielkich Oczu – dawnego miasteczka w powiecie lubaczowskim na Podkarpaciu*; wykład odbył się w Bibliotece Gminnej w Wielkich Oczach (16.06.2013 r.);
 - c) dr Stanisław Stępień – *Wielkie Oczy od małego galicyjskiego miasteczka do współczesnej gminy samorządowej*; wykład odbył się w Południowo-Wschodnim Instytucie Naukowym w Przemyślu (23.08.2013 r.);
 - d) dr Stanisław Stępień – *Stosunki religijne na Podkarpaciu do okresu zakończenia II wojny światowej przez pryzmat Wielkich Oczu*; wykład odbył się w Południowo-Wschodnim Instytucie Naukowym w Przemyślu (10.09.2013 r.);
 - e) dr Irena Kozimala – *Wielkie Oczy w okresie od pierwszej do drugiej wojny światowej*; wykład odbył się w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu (3.10.2013 r.);
 - f) mgr Krzysztof Dawid Majus – *Wielkie Oczy. Studia z dziejów wieloetnicznego galicyjskiego miasteczka*; wykład odbył się w Bibliotece Gminnej w Wielkich Oczach (14.10.2013 r.)
- 2) zebranie materiałów w archiwach i bibliotekach na temat dziejów i wielokulturowości małych miasteczek galicyjskich na Lubaczowszczyźnie, przede wszystkim pod kątem projektowanej publikacji poświęconej historii byłego miasteczka Wielkie Oczy;
 - 3) przygotowanie i wydanie drukiem monografii autorstwa Krzysztofa Dawida Majusa pod tytułem: *Wielkie Oczy. Studia z dziejów wieloetnicznego galicyjskiego miasteczka*. Publikacja wyszła o objętości 560 s. i nakładzie 500 egz.
 - 4) promocję obejmującą 3 spotkania autorskie, które miały miejsce w Bibliotece Gminnej w Wielkich Oczach oraz Południowo-Wschodnim Instytucie Naukowym w Przemyślu i w Instytucie Historii Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu. W ramach promocji książki, na łamach „Życia Podkarpackiego” nr 45 (2374) z 6 listopada 2013 r. ukazał się także artykuł Wojciecha Dryjańskiego, *Monografia Wielkich Oczu..., czyli duża książka o małym miasteczku*. Informacja o książce została także umieszczona na stronie internetowej Instytutu: www.pwin.pl.

Podczas realizacji zadania zostały osiągnięte następujące rezultaty:

- 1) główny, to wydanie drukiem w nakładzie 500 egz. publikacji autorstwa Krzysztofa Dawida Majusa z Izraela pod tytułem: *Wielkie Oczy. Studia z dziejów wieloetnicznego galicyjskiego miasteczka*.
- 2) po wydaniu książki zorganizowanie jej promocji z udziałem autora w ramach spotkań autorskich: 16 czerwca 2013 r., przy okazji odsłonięcia tablicy pamiątkowej, w odrestaurowanej synagodze w Wielkich

Oczach oraz 14 października 2013 r. w Gminnej Bibliotece Publicznej w Wielkich Oczach, a także 15 października 2013 r. w Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemysłu.

- 3) wygłoszenie 6 wykładów (odczytów) publicznych promujących dzieje regionu Podkarpacia (wykłady miały charakter otwarty, a więc mamy nadzieję, że przyczyniły się do poszerzenia wiedzy społecznej na temat dziejów i wielokulturowości regionu, a także upowszechniania postaw obywatelskich opartych na tolerancji wobec mniejszości narodowych i wyznaniowych); zostały one wygłoszone w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemysłu, w Południowo-Wschodnim Instytucie Naukowym w Przemysłu oraz w Gminnej Bibliotece Publicznej w Wielkich Oczach, a prelegentami byli: dr Stanisław Stępień, dr Irena Kozimala, mgr inż. Krzysztof Dawid Majus i mgr Adam Białoń.
- 4) zgromadzenie w ramach kwereń archiwalnych i bibliotecznych kopii fotografii i dokumentów, a także wypisów z literatury dotyczących najnowszych dziejów Podkarpacia i jego wielokulturowego dziedzictwa; (wszystkie zgromadzone materiały zostały wykorzystane przy przygotowaniu publikacji, a następnie przekazane do Biblioteki Instytutu i będą udostępniane wszystkim interesującym się wielokulturowością Podkarpacia m.in.: badaczom, naukowcom, studentom, nauczycielom, dziennikarzom itp.).
- 5) trwałym rezultatem realizacji zadania jest również wkład w promocję regionu Podkarpacia (ponieważ publikacja została wysłana do czołowych bibliotek polskich m.in.: Biblioteka Narodowa w Warszawie, Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Zakładu Narodowego Ossolińskich we Wrocławiu, jak i do bibliotek uniwersyteckich i szkół wyższych, a także bibliotek regionalnych. Wszyscy, którzy się z nią zetkną poznają najnowsze dzieje naszego regionu, co – mamy nadzieję – sprzyjać będzie dalszemu nim zainteresowaniu naukowców, badaczy regionu, studentów, a także dziennikarzy, nauczycieli, przewodników turystycznych itd.).

Temat badawczy IV

Ocalić od zapomnienia.

Dokumentowanie przeszłości i zwyczajów zanikających wiosek województwa podkarpackiego

Projekt dofinansowany został w ramach zadania publicznego przez Województwo Podkarpackie z siedzibą w Rzeszowie ze środków Programu Mecenat kulturalny – Tradycja 2014. Realizacja zadania odbywała się w okresie od 1 kwietnia 2014 r. do 30 listopada 2014 r.

Celami zadania publicznego było:

- 1) promocja województwa podkarpackiego poprzez ukazywanie najcenniejszych elementów jego dziedzictwa historycznego, wielokulturowego bogactwa i atrakcyjności turystycznej regionu, w formie publikacji (wydano drukiem unikatową publikację w opracowaniu Bogumilę Kowal i Stanisława Barana pod tytułem: *Inwentarze i rozliczenia folwarczne wsi Kobylnicy Ruskiej i Kobylnicy Wołoskiej z lat 1711–1723*), spotkań autorskich i wykładów publicznych ukazujących dzieje wsi starostwa lubaczowskiego i całego regionu Podkarpacia, informacji zamieszczanych w środkach masowego przekazu;
- 2) dokumentowanie i zachowanie od zapomnienia regionalnego dziedzictwa kulturowego, obszarów wiejskich wchodzących w skład województwa podkarpackiego na przykładzie wiosek Kobylnica Wołoska i Kobylnica Ruska na terenie obecnego powiatu lubaczowskiego z uwzględnieniem zarówno dziejów oraz folkloru, jak i dawnego systemu gospodarczego wsi pańszczyźnianych (zgromadzono i opracowywano materiały i źródła poświęcone dawnym dziejom powiatu lubaczowskiego, takie jak: opracowania, czasopisma, teksty źródłowe, które pozwoliły uzyskać szersze informacje o dziejach wsi Kobylnicy Ruskiej i Kobylnicy Wołoskiej);

w tym:

upowszechnienie wśród młodego pokolenia, szczególnie wśród młodzieży oraz studentów, a także wśród starszego pokolenia współczesnych dziejów regionu oraz promocji Podkarpacia poprzez ukazywanie specyfiki i wielokulturowości regionu, istnienia dialogu kultur i tradycji oraz tożsamości kulturowych mniejszości narodowych i etnicznych na przestrzeni dziejowej Podkarpacia, ze szczególnym uwzględnieniem wiosek Kobylnica Wołoska i Kobylnica Ruska z terenu powiatu lubaczowskiego.

Realizacja celów zadania publicznego odbywała się poprzez:

- 1) wykonanie kwerendy w Bibliotece Książąt Czartoryskich w Krakowie w celu uzyskania dostępu do oryginałów cennego zabytku rękopiśmiennego, jaki stanowią inwentarze i rozliczenia folwarczne Kobylnicy Ruskiej i Wołoskiej przedstawiające życie gospodarcze wsi w regionie lubaczowskim w okresie XVIII wieku.
- 2) wykonanie kwerend archiwalnych i bibliotecznych dotyczących wspomnianego w punkcie 1 zabytku, przygotowanie go do publikacji, opracowanie edytorskie dokumentu źródłowego, prace redakcyjne, korekty, projekty graficzne oraz inne prace naukowe, jak opracowanie przypisów, napisanie wstępu i sporządzenie indeksów (prace te wykonane zostały przez pracowników Instytutu oraz Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu i Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie).
- 3) przygotowanie i wygłoszenie 6 wykładów publicznych na temat współżycia w małych miejscowościach starostwa lubaczowskiego w XVIII wieku, aż do czasów obecnych; Wykłady zostały wygłoszone przez

- specjalistów od powyższej problematyki będących członkami i współpracownikami Instytutu.
- 4) wydanie drukiem osiemnastowiecznego zabytku rękopiśmienniczego dotyczącego życia gospodarczego zanikających już dziś wsi na Lubaczowszczyźnie pod tytułem: *Inwentarze i rozliczenia folwarczne wsi Kobylnicy Ruskiej i Kobylnicy Wołoskiej z lat 1711–1723*. Do druku przygotowali go Bogumiła Kowal i Stanisław Baran. Oryginał rękopisu znajduje się obecnie w Bibliotece Ksiąg Czartoryskich w Krakowie. Autorzy przygotowali źródło zgodnie z instrukcją do wydania tekstów staropolskich Kazimierza Lepszego. Publikacja zawiera dodatkowo zarys dziejów wsi Kobylnicy Ruskiej i Wołoskiej oraz opis samych rękopisów ich struktury i wartości źródłowej. Wśród materiałów przedstawiono: inwentarze wsi Kobylnicy Ruskiej i Wołoskiej z 1715 roku, inwentarz wsi Kobylnicy Ruskiej z 1721 roku, inwentarze wsi Kobylnicy Ruskiej i Wołoskiej z 1723 roku, rozliczenia z gumiennymi folwarków kobylnickich w latach 1711–1714 oraz rozliczenia przeprowadzone w folwarkach kobylnickich w latach 1714–1721. Tekst Inwentarza uzupełniony został komentarzami, a także słownikiem mniej znanych terminów staropolskich i zwrotów łacińskich oraz reprodukcjami map obu wsi. Materiały te z pewnością pogłębią identyfikację mieszkańców zarówno obydwu Kobylnic, jak i sąsiednich miejscowości z regionem i najbliższą okolicą oraz wniosą wiele nigdzie dotychczas nie opublikowanych faktów o regionie, promując go i stanowiąc zarazem nowe źródło do badań dla nauki polskiej;
 - 5) promocja i wykłady odbywały się w postaci otwartych imprez, zorganizowanych przez członków, pracowników i współpracowników Instytutu. W ramach tych działań zorganizowane zostały spotkania autorskie w Przemyślu i Wielkich Oczach. Informacja o książce została także zamieszczona na stronie internetowej Instytutu: www.pwin.pl oraz w tygodniku „Życie Podkarpackie”.

Temat badawczy V

Polacy i Ukraińcy – wspólnota losów

Projekt został zrealizowany w okresie od 1 grudnia 2013 r. do 30 listopada 2014 r. dzięki wsparciu finansowemu Fundacji Instytut Studiów Wschodnich w Warszawie.

Głównymi jego celami było zebranie jak największej ilości materiałów dokumentalnych obrazujących przejawy dziedzictwa kulturowego ludności polskiej oraz jej współżycia z ludnością ukraińską na terytorium obecnego państwa ukraińskiego w pierwszej połowie XX w., a zwłaszcza w latach 1917–1939.

Realizowane zadanie polega na:

- 1) rejestracji przejawów dziedzictwa kulturowego ludności polskiej oraz jej współżycia z ludnością ukraińską na terytorium byłej Republiki Ukrainkiej, należącej do ZSRR w pierwszej połowie XX w., a zwłaszcza w latach 1917–1939, poprzez gromadzenie dokumentów w zakresie:
 - a) życia społecznego (wybitni działacze kultury i nauki, inicjatywy, samoorganizacja);
 - b) aktywności kulturalnej: inicjatywy charytatywne, naukowe, kulturalne (literatura, teatr, muzyka, sztuki plastyczne, oświata, amatorski ruch artystyczny);
 - c) życia religijnego: przejawy życia religijnego, zabytki (kościół, cerkwie, klasztory), duchowieństwo, parafie i ich rola jako nośnika polskości;
 - d) polityki władz radzieckich wobec mniejszości polskiej (kwestia języka polskiego i instytucji kulturalno-oświatowych, represje narodowościowe, wywózki do Kazachstanu);
 - e) polityki władz radzieckich wobec innych mniejszości etnicznych m.in. Białorusinów, Żydów, Niemców (sytuacja społeczna i jej znaczenie w życiu politycznym i społecznym, wybitni działacze, artyści, naukowcy);
 - f) wzajemnych relacji polsko-ukraińskich;
- 2) przepisaniu lub zeskanowaniu zebranych dokumentów i umieszczenie najciekawszych z nich na stronie internetowej Instytutu: www.pwin.pl. Pragnąc, aby z dokumentów tych można było korzystać bez konieczności przyjazdu do Przemysła, osobom zainteresowanym ich treścią udostępniamy je również pocztą elektroniczną;
- 3) opracowaniu pod względem naukowym zebranych dokumentów poprzez uzupełnienie lub dodanie sprostowań, biogramów czy niezbędnych informacji, a w przypadku wydawanych zbiorów źródeł sporządzenie niezbędnych w takich przypadkach indeksów osób i miejscowości oraz bibliografii pomocniczej;
- 4) przygotowaniu i udostępnieniu polskim badaczom i działaczom kultury zebranego materiału w przekładzie z języków ukraińskiego i rosyjskiego na język polski;
- 5) opublikowaniu razem ze stosownym wstępem najbardziej wartościowych dokumentów w kolejnym tomie serii wydawnictwa źródłowego „Polacy na Ukrainie”;
- 6) przekazaniu całego zbioru dokumentów do Biblioteki Instytutu, a następnie udostępnianie ich naukowcom, nauczycielom i innym zainteresowanym osobom;
- 7) opracowaniu w oparciu o materiały uzyskane podczas kwerendy na Ukrainie, kilkunastu biogramów polskich intelektualistów, uczonych i działaczy kultury żyjących w przeszłości na terytorium dzisiejszej Ukrainy;
- 8) zakupie na Ukrainie i w Polsce książek związanych tematycznie

z polskim dziedzictwem kulturowym na terytorium obecnego państwa ukraińskiego. Książki te zostaną zaewidencjonowane i przekazane do Biblioteki Instytutu, gdzie będą udostępniane wszystkim zainteresowanym powyższą tematyką.

Temat badawczy IV

Mniejszość w warunkach totalitaryzmu. Społeczność polska na Ukrainie w latach 1917–1991

Jest to projekt trzyletni, realizowany w ramach Programu: „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w oparciu o grant uzyskany z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Rozpoczął się on 17 lipca 2014 r. i trwać będzie do 16 lipca 2017 r.

Celem projektu jest stworzenie w miarę kompletnego obrazu życia społeczności polskiej w warunkach totalitaryzmu na przestrzeni XX w. Mimo iż dotychczas ukazało się w Polsce i na Ukrainie kilka publikacji analizujących losy ludności polskiej na terytorium utworzonej po I wojnie światowej i klęsce ukraińskiej niepodległości Ukraińskiej Socjalistycznej Republice Radzieckiej (za Zbruczem), to jednak:

- 1) nie powstało „wyczerpujące wydawnictwo źródłowe”, w którym zamieszczono by dokumenty z archiwów ukraińskich, obrazujące różne dziedziny życia społecznego Polaków, takie jak:
 - a) położenie prawno-polityczne społeczności polskiej w zmieniających się warunkach politycznych;
 - b) aktywność mniejszości polskiej na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej, kulturalnej (w tym oświatowej i religijnej);
 - c) życie codzienne ludności polskiej w miastach i na ukraińskiej wsi;
 - d) współżycie z ludnością dominującą (Ukraińcami) oraz tamtejszymi mniejszościami narodowymi (Rosjanami, Białorusinami, Żydami, Niemcami i in.);
- 2) nie istnieje również zbiór dokumentów, który ukazywałby powyższe przejawy w stosunkowo dużej (ponad siedemdziesięcioletniej) perspektywie czasowej, pozwalającej prześledzić losy przynajmniej trzech pokoleń Polaków;
- 3) nie istnieje także zbiór dokumentów, który pozwalałby na analizę stosunku różnych reżimów do mniejszości polskiej, a także innych społeczności mniejszościowych na ziemiach ukraińskich w XX wieku, czyli w następujących przedziałach historycznych:
 - a) lata 1917–1939;
 - b) lata 1939–1944;
 - c) lata 1944–1991.

Realizowane zadanie polega na:

- 1) prowadzeniu kwerend w archiwach ukraińskich w poszukiwaniu dokumentów obrazujących życie społeczne ludności polskiej;
- 2) wykonanie kserokopii, skanów lub zapisów aparatem cyfrowym wytypowanych dokumentów;
- 3) udostępnieniu całego zbioru w formie papierowej i/lub w wersji elektronicznej w Bibliotece PWIN oraz na stronie internetowej Instytutu: www.pwin.pl;
- 4) przekładzie wybranych dokumentów z języka rosyjskiego i ukraińskiego na język polski;
- 5) publikacji najbardziej reprezentatywnych pod względem merytorycznym dokumentów w wydawanej od r. 1998 serii wydawniczej „Polacy na Ukrainie. Zbiór dokumentów”, z podziałem chronologicznym na publikacje w przedziałach czasowych:
 - a) cz. 1: lata 1917–1939;
 - b) cz. 2: lata 1939–1944;
 - c) cz. 3: lata 1944–1991;W poszczególnych częściach wydawane będą odrębne publikacje numerowane kolejnymi tomami;
- 6) organizacji konferencji naukowych, dyskusji historycznych, wystaw publikacji;
- 7) tworzeniu księgozbioru specjalistycznego dotyczącego powyższej problematyki, przez zakupy książek i czasopism w Polsce i na Ukrainie, a także w innych krajach, jeśli takowe tam się ukażą;
- 8) udostępnianiu zakupionego księgozbioru, a także już posiadanego dla naukowców, studentów, nauczycieli, dziennikarzy, a także innych osób interesujących się problematyką Polaków na Ukrainie.

POJEKTY DIGITALIZACYJNE I DOKUMENTACYJNE

Projekt 1

Opracowanie dokumentacji i wykonanie 50 kart ewidencyjnych zabytków ruchomych – macew (kamieni nagrobkowych) na dawnym cmentarzu żydowskim w Lubaczowie

Zadanie zostało sfinansowane przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu. Jego realizacja odbywała się w okresie od 13 września 2013 r. do 30 listopada 2013 r. – umowa nr 21/D/2013 z dnia 13 września 2013 r.

Celem zadania było opracowanie dokumentacji i wykonanie 50 kart ewidencyjnych zabytków ruchomych – macew z cmentarza żydowskiego w Lubaczowie.

Osiągniętym efektem było wykonanie dokumentacji fotograficznej i 50 kart ewidencyjnych zabytków ruchomych – macew (kamieni nagrobkowych) na dawnym cmentarzu żydowskim w Lubaczowie.

Zadanie zostało wykonane zgodnie z zasadami współczesnej wiedzy i obowiązującymi przepisami w zakresie opracowywania kart ewidencyjnych zabytków ruchomych. Stosowna dokumentacja sporządzona podczas realizacji zadania wraz z 50 kartami ewidencyjnymi zabytków ruchomych – macew została przekazana Podkarpackiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w Przemyślu.

Projekt 2

Dwie okupacje (1939–1941 i 1941–1944). Życie codzienne na pograniczu

Projekt był dofinansowany przez Narodowy Instytut Audiowizualny w ramach Programu „Archiwistyka Społeczna”. Zrealizowany został w okresie od 22 listopada 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. – umowa nr 012/AS/13/NInA z dnia 9 grudnia 2013 r.

Głównym celem zadania było profesjonalne opracowanie zasobu archiwalnego znajdującego się w zbiorach Południowo-Wschodniego Instytutu Naukowego w Przemyślu z myślą o jego upowszechnieniu, a następnie jego cyfrowe przetworzenie i udostępnienie w Internecie szerokiemu gronu użytkowników zarówno z Polski, jak i zza granicy. Można z nich korzystać w sposób bezpłatny i wykorzystywać w celach niekomercyjnych.

Celami szczegółowymi zadania było:

a) opracowanie zbiorów archiwalnych Instytutu, ukazujących politykę okupantów zarówno niemieckich, jak i radzieckich wobec ludności autochtonicznej, głównie Polaków, ale także Żydów i Ukraińców, na terenach obecnego województwa podkarpackiego;

b) zabezpieczenie i konserwacja dokumentacji znajdującej się w szczególnie złym stanie fizycznym;

c) zdigitalizowanie posiadanych akt;

d) udostępnienie posiadanych akt użytkownikom w Internecie w postaci cyfrowej.

Spora część materiałów była w bardzo złym stanie fizycznym (zawilgoczone, zmurszałe kartki, mające liczne ubytki), dlatego w celu udostępnienia ich użytkownikom, należało poddać je wielorakim zabiegom konserwatorskim (wstępne oczyszczenie, osuszenie poszczególnych dokumentów, uzupełnienie ubytków poprzez podklejenie brakujących fragmentów, wzmacnianie struktury papieru).

Rezultatami zrealizowanego zadania było: zdigitalizowanie zbiorów archiwalnych PWIN: wykonanie 5.098 skanów (pierwotnie planowano 5000 skanów) obiektów archiwalnych, przygotowanie do umieszczenia na stronie internetowej 70 rekordów zdigitalizowanych pozycji, upowszechnienie ich za pośrednictwem Internetu. Wszystkie skany zostały zabezpieczone (nagrane na 2 przenośne dyski zewnętrzne wraz z wykazami dokumentów, opisami teczek i ich zawartością (metadany) i w formie elektronicznej (cyfrowej) zdeponowane w Bibliotece Południowo-Wschodniego Instytutu Naukowego w Przemyślu oraz przekazane w formie elektronicznej do repozytorium Narodowego Instytutu Audiowizualnego i Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

W ramach zrealizowanego projektu „Dwie okupacje (1939–1941 i 1941–1944). Życie codzienne na pograniczu” opracowano, a następnie zdigitalizowano zebraną w odrębny zespół kolekcję archiwaliów ukazujących politykę okupantów zarówno niemieckich, jak i radzieckich wobec ludności autochtonicznej, głównie Polaków, ale także Żydów i Ukraińców.

W skład kolekcji wchodzi głównie materiały: dotyczące życia codziennego po zajęciu Polski południowo-wschodniej przez wojska radzieckie i okupacji, tzw. „pierwszych Sowieców” (1939–1941), zobrazonego m.in. w znajdującej się w zbiorach Instytutu kopii „Kronik przemyskiego klasztoru OO. Franciszkanów-Reformatów”; tajnego nauczania prowadzonego w trakcie okupacji niemieckiej (1941–1944), w tym: ręcznie spisane kroniki szkół wiejskich (np. kompletna Kronika Szkoły Powszechnej w miejscowości Lisowate pow. Krościenko koło Chyrowa, spisanej – co ciekawe – w języku polskim, choć w okresie wojny notatki sporządzano wyłącznie w języku ukraińskim, a także relacje i wspomnienia nauczycieli uczących dzieci na terenie Przemyśla i okolic w latach 1941-1944, wyciągi z księgi protokołów egzaminu dojrzałości tajnego nauczania z archiwum, dekret o organizacji, utrzymaniu i budowie publicznych szkół powszechnych, kwestionariusze w sprawie materiałów do historii szkolnictwa w okresie okupacji, a także korespondencja dotycząca tajnego nauczania. Szczególnie cenne są unikatowe fotografie z okresu „pierwszej okupacji sowieckiej” (1939-1941) przedstawiające życie ludności pogranicza polsko-ukraińskiego oraz wzajemne stosunki między Polakami, Ukraińcami i Żydami, specjalnie antagonizowane przez władze okupacyjne. Archiwalia wchodzące w skład kolekcji ukazują, w jaki sposób agresja dwóch totalitarnych państw, które zaatakowały Polskę we wrześniu 1939 r., wyzwoliła wśród narodowości zamieszkujących obszar pogranicza zarówno wiele nadziei na polepszenie swojego bytu narodowego, jak też spowodowała proces wzajemnego antagonizowania, celowo podsycanego przez okupantów. W zasobach kolekcji znajdują się archiwalia obrazujące wzajemne walki polsko-ukraińskie na obszarze nadszańskim (akta dotyczące działalności UPA) oraz stosunek dowództwa ukraińskiego do polskiej i żydowskiej ludności cywilnej, wspomnienia żołnierzy Armii Krajowej (głównie rękopisy wspomnień żołnierzy

oddziału OP 23 „Południe” AK) walczących na obszarze Podkarpacia, w których zawarto unikatowe relacje świadków ilustrujące postawę poszczególnych grup społeczeństwa względem kolejnych okupantów, władz Polskiego Państwa Podziemnego czy wreszcie relacje narodowościowe i międzyzobrządkowe na terenie Podkarpacia.

Ponadto znajdują się tam archiwalia dotyczące funkcjonowania lwowskiej Gminy Żydowskiej w czasie okupacji hitlerowskiej oraz materiały dokumentujące i poświadczające pogromy dokonywane na ludności żydowskiej oraz jej eksterminację przez Niemców. Materiały te są szczególnie cenne nie tylko dla regionalistów czy historyków wojskowości, ale przede wszystkim dla badaczy różnorodnych aspektów życia społeczno-kulturalnego pogranicza polsko-ukraińskiego, a także wszystkich tych, których interesuje badanie postaw moralnych jednostek i całych grup społeczeństwa w warunkach wojny. Powyższe materiały – co szczególnie podkreślamy – są archiwaliami nigdy dotychczas niepublikowanymi, pochodzącymi od osób prywatnych, kolekcjonerów i pasjonatów. Dla regionalistów lub historyków wojskowości, a przede wszystkim dla badaczy różnorodnych aspektów życia społeczno-kulturalnego pogranicza polsko-ukraińskiego są niezwykle ważne, gdyż ukazują nie tylko faktografię, ale także postawy moralne jednostek i całych grup społeczeństwa w warunkach wojny.

UPOWSZECHNIANIE WYNIKÓW BADAŃ NAUKOWYCH

W ramach upowszechniania wyników badań naukowych prowadzonych przez PWIN w roku sprawozdawczym podjęto następujące działania:

1) działalność wydawnicza (publikacje wydane drukiem w latach 2013 – 2014):

czasopisma:

- „Biuletyn Ukrainoznawczy” 2013-2014, nr 16;
- „Studia Polsko-Ukraińskie” – prowadzono prace naukowe i redakcyjne nad przygotowaniem materiałów przewidzianych do druku w tomie 2.

książki:

- Krzysztof Dawid Majus, *Wielkie Oczy. Studia z dziejów wieloetnicznego galicyjskiego miasteczka*, Przemyśl 2013, 558 s.;
- *Polacy na Ukrainie. Zbiór dokumentów*, cz. 1: lata 1917 – 1939, red. Stanisław Stępień, tom VII, Przemyśl 2014, 350 s.;
- *Polacy na Ukrainie. Zbiór dokumentów*, cz. 1: lata 1917 – 1939, red. Stanisław Stępień, tom VIII, Przemyśl 2014, 400 s.;
- *Przywilej lokacyjny prywatnego Wielkie Oczy z 1671 roku*, opr. Krzysztof Dawid Majus, Przemyśl 2014, 46 s.;

- *Inwentarze i rozliczenia folwarczne wsi Kobylnicy Ruskiej i Kobylnicy Wołoskiej z lat 1711-1723*, opr. Bogumiła Kowal, Stanisław Baran, Przemyśl 2014, 168 s.

artykuły (pracowników i stałych współpracowników Instytutu):

a) mgr Krzysztof Bortnik:

- *Stefan Grabiński czy Henryk Pietrzak. Problem atrybucji noweli „Portret”*, „Rocznik Przemyski” 2013, t. 49, z. 2, s. 123–139;
- *Grabiński w Czechach*, „Rocznik Przemyski” 2013, t. 49, z. 2, s. 209–218;
- *Tropiciel zaświatowych sygnałów. Stefan Grabiński i jego dzieło*, [w:] *Metoda Schleglachera i inne opowiadania w hołdzie Stefanowi Grabińskiemu*, Przemyśl 2013, s. 3–36;
- *W atmosferze skandalu. Przemyski odczyt Hannsa Heinza Ewersa*, „Przemyski Przegląd Kulturalny” 2013, nr 1–2 (28–29), s. 90–96;
- *Przed stu laty w Przemyślu*, „Przemyski Przegląd Kulturalny” 2014, nr 32–33, s. 100–112.

b) mgr Anna Ciepłińska:

- *Życie kulturalno-oświatowe w Przemyślu w dobie autonomii galicyjskiej*, [w:] J. Błoński, A. Ciepłińska, A. Durkacz-Foremska, *Przemyśl i jego mieszkańcy w Królestwie Galicji i Lodomerii*, Przemyśl 2013, s. 38–56.

c) dr Agnieszka Gocal:

- *Działania ks. bp. Michała Korczyńskiego na rzecz odnowy kaznodziejstwa rzymskokatolickiej diecezji przemyskiej w latach 1818–1839*, „Prace Naukowe PWSW” 2014, t. 1, z. 1], s. 49–70.

d) dr Aleksander Kolańczuk:

- *Антін Середницький 1916–2012*, „Церковий календар” 2013, s. 277–283;
- *Владика Юрій, Митрополит Православної Церкви в Польщі (Ярошевський Григорій Антонович). 18.11.1872–8.02.1923*, „Церковний Календар” 2013, s. 198–201;
- *Іван Киристюк (нар. 10.10.1949)*, [w:] *Енциклопедія сучасної України*, t. 13, Київ 2013, s. 37;
- *Іван Кобизський (01.01.1894-13.11.1930)*, [w:] *Енциклопедія сучасної України*, t. 13, Київ 2013, s. 410–411;
- *Михайло Козак (нар. 30.09.1932)*, [w:] *Енциклопедія сучасної України*, t. 13, Київ 2013, s. 617;
- *Зіновій Подушко з душою поета (29.10.1887–03.03.1966)*, „Український альманах” 2013, s. 321–325;
- *Пам’яті Кузьми Смаля (1935–2012)*, „Над Бугом і Нарвою” 2013, nr 2 (126), s. 45;

- *Спомини про пережите*, [w:] Ю. Макар, М. Горний, В. Макар, *Від депортації до депортації. Суспільно-політичне життя холмсько-підляських українців (1915–1947). Дослідження. Спогади. Документи*, т. 2, Чернівці: Букрек, 2014;
- *Професор Лех Слованський (1924–2012)*, „Церковний Календар” 2014, s. 157–160;
- *Яків Оренштайн (1875–1944) Видатний український книговидавець єврейського походження*, „Український Альманах” 2014, s. 275–279.

е) mgr Krzysztof Dawid Majus:

- *Gedolja Schmelkes – galicyjski rabin, publicysta i społecznik*, „Przemyski Przegląd Kulturalny” 2013, nr 1–2 (28–29), s. 78–83;
- *Jakub Mann – rabin i historyk z Przemyśla*, „Przemyski Przegląd Kulturalny” 2013, nr 3–4 (30–31) s. 80–83.

ф) dr Anna Siciak:

- *Żydowskie zabytki i pamiątki w zbiorach przemyskiego Muzeum* [artykuł recenzyjny dotyczący książki: Józefa Kostek, *Świat przeszły dokonany. Judaika w Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej*, Przemysł 2012], „Rocznik Przemyski” 2013, z. 3, s. 291–294;
- *Burzliwe losy Józefa Styfięgo (1854–1929) – właściciela drukarni w Przemyślu*, „Przemyski Przegląd Kulturalny” 2014, nr 32–33, s. 84–91.

г) dr Stanisław Stępień:

- *Szpytkowski Jan Julian (Szpytkowskyj Iwan) (1880–1969)*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. XLIX, z. 200, Warszawa-Kraków 2013–2014, s. 47–49 [współautor biogramu: Oleg Kupczynskyj];
- *Szuchiewicz Włodzimierz (Szuchewycz Wołodymyr) (1849–1915)*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. XLIX, z. 201, Warszawa-Kraków 2013–2014, s. 166–169;
- *Kyryło Studynskyj*, [w:] *Złota księga historiografii lwowskiej XIX i XX wieku*, t. II, pod red. J. Maternickiego, P. Sierżegi, L. Zaszkiłniaка, Rzeszów 2014, s. 219–132.

h) Włodzimierz Pilipowicz:

- *Пам'ятки багатоголосної партесної музики з Перемиської єпархії (кінець XVII–початок XVIII століть)*, „Перемиські Архиепархіяльні Відомості” 2013, ч. 13, s. 275–280.
- *Проповіді о. Антонія Ляврецького, пароха Чертежа, сяніцького декана (коментар до публікації пам'ятки)*, „Перемиські Архиепархіяльні Відомості” 2013, ч. 13, s. 297–301.

- *Нове видання до 200-річчя Тараса Шевченка, „Наше слово”* ч. 21 (2963), 25 травня 2014. [Рец. на книжку: *Тарас Шевченко в критиці*. Том. I. *Прижиттєва критика (1839–1861)*. За загальної редакції Григорія Грабовича. Київ 2013, 804 s.]
- *Про Степана Максимюка та його дискографічну працю*. Вступ, спільно з Юрієм Ясіновським, до видання: *Степан Максимюк, Бібліографія українських звукозаписів 1903-1995*, Львів 2014, s. 5-8.
- *Пам’ятки багатоголосної партесної музики з Перемиської єпархії (кінець XVII- початок XVIII століть)* [w:] *Laudatio. Ювілейний збірник наукових статей на пошану професора Юрія Ясіновського*, Львів 2014, s. 35-39.
- *Українська музикознавча думка на початках повоєнної еміграції: Лисько, Витвицький, Рудницький*. „Українська музика” 2014, Ч. 4 (14), s. 87-103.
- *Перемішліана на сторінках найновіших видань Українського геральдичного товариства, „Перемиські Архиєпархіяльні Відомості”* 2014, ч. 15, s. 328-338.
- *Матеріали до літературної історії українців у Польщі. Іван Марків (псевдонім Іван Гребінчин), бібліографічні та критичні матеріали*, [w:] Український літературний провулок, t. 14, Lublin 2014, s. 253-272.

2) kontynuacja prac redakcyjnych nad przygotowaniem do druku publikacji:

- a) „Biuletyn Ukrainoznawczy” nr 17;
- b) Dmytro Czyżewski, *Historia literatury ukraińskiej* (przekład pracy z języka ukraińskiego);
- c) Чеслав Мілош, *Історія польської літератури* (przekład pracy na język ukraiński).

REALIZACJA PROJEKTÓW EDUKACYJNYCH

1. Organizacja wykładów publicznych o Ukrainie, stosunkach polsko-ukraińskich oraz mniejszościach narodowych w obu krajach (Działanie realizowane było z własnych środków finansowych).

Celem organizowanych wykładów publicznych jest upowszechnianie wiedzy o Ukrainie, stosunkach polsko-ukraińskich oraz mniejszościach narodowych w obu krajach, a także gromadzenie informacji o współczesnym życiu politycznym w Polsce i na Ukrainie. W okresie sprawozdawczym wykłady odbywały się przeważnie raz w miesiącu i dotyczyły przede wszystkim stosunków polsko-ukraińskich oraz współczesnego ukraińskiego życia politycznego (teksty niektórych z nich drukujemy

w „Biuletynie”). Dotyczyły one zarówno przeszłości, jak i współczesnego życia politycznego.

Stałą formą działalności edukacyjnej Instytutu było udzielanie konsultacji merytorycznych i bibliograficznych osobom zainteresowanym tematyką ukraiноznawczą, zwłaszcza studentom Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu i Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz innych wyższych uczelni w kraju i za granicą przygotowującym prace dyplomowe, licencjackie i magisterskie. Z konsultacji korzystali także naukowcy z Polski i z zagranicy (głównie z Ukrainy) przygotowujący prace doktorskie i habilitacyjne, a także dziennikarze, nauczyciele i uczniowie starszych klas szkół średnich, a nawet gimnazjum.

2. Międzynarodowy projekt p.n. *Propagujemy polskie doświadczenia – Dziedzictwo historyczne a przyszłość regionów przygranicznych* (Projekt własny – realizowany z własnych środków finansowych).

Kontynuacja dotychczasowego projektu, który w 2007 r. zyskał uznanie Fundacji Edukacja dla Demokracji w Warszawie i otrzymał dofinansowanie, w następstwie czego, do 2008 r., był realizowany w ramach Programu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności „Przemiany w Regionie – RITA” (RITA-2007-47 z dnia 3 XII 2007 r.). Cele projektu jest propagowanie polskich doświadczeń z zakresu funkcjonowania w Polsce sektora samorządowego i tzw. trzeciego sektora – pozarządowego w formie organizowania warsztatów tematycznych dla ukraińskich dziennikarzy. Jego adresatami są głównie środowiska dziennikarzy, nauczycieli, a także pracownicy instytucji oświaty, edukacji i kultury z Ukrainy i Białorusi. W czasie realizacji programu były zorganizowane warsztaty z zakresu funkcjonowania i zadań instytucji samorządowych oraz organizacji pozarządowych, a także seminarium podsumowującego. Zakres tematyczny poszczególnych warsztatów obejmował: 1) funkcjonowanie administracji samorządowej oraz instytucji jej podległych (uczelnie, szkoły, kina, biblioteki, galerie itp.); 2) organizacje pozarządowe i ich projekty; 3) przeciwdziałanie bezrobociu; 4) ochrona wieloetnicznego dziedzictwa kulturowego (Polacy, Ukraińcy, Żydzi i in.); 5) problematyka związana z ekologią; 6) promowanie edukacji obywatelskiej i społeczeństwa obywatelskiego; 7) postawy ludzi godnych upowszechnienia – pokazanie konkretnych osób mających zasługi w propagowaniu zasad tolerancji, ochrony zabytków kultury polskiej, ukraińskiej i żydowskiej, działalności społecznej i charytatywnej. W każdym z warsztatów brało udział ok. 20-25 ukraińskich i białoruskich głównych adresatów projektu.

Partnerem projektu ze strony ukraińskiej była Czernihowska Obwodowa Organizacja „Proswita” (Чернігівська обласна організація „Просвіта”) w Czernihowie, reprezentowaną przez red. Petra Antonenkę.

3. Międzynarodowy projekt edukacyjny: *Polsko-Ukraińsko-Białoruska Letnia Szkoła Języka i Kultury Polskiej*, III edycja – 2013 oraz IV edycja – 2014

Projekt był współfinansowany w ramach Programu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności „Study Tours to Poland”, realizowanego przez Fundację Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego z siedzibą we Wrocławiu – umowy współpracy: z dnia 21 czerwca 2013 r. oraz z dnia 24 czerwca 2014 r.).

Ogólnym celem projektu było działanie na rzecz wzmocnienia współpracy z Białorusią i Ukrainą, krajami niebędącymi członkami Unii Europejskiej, a tradycyjnie związanymi kulturowo i historycznie z Polską. Poprzez jego realizację pragnęliśmy działać na rzecz zapobiegania tworzeniu nowych podziałów (tzw. nowego muru berlińskiego) między Europą Zachodnią a narodami Europy Środkowo-Wschodniej. Projekt adresowany był do studentów z Ukrainy i Białorusi, a jego praktycznym celem była intensywna nauka języka polskiego i przybliżenie studentom uczestniczącym w Letniej Szkole wieloetnicznego dziedzictwa przeszłości i kultury Polaków, Ukraińców i Białorusinów. Służyły temu wykłady na temat: *Dzieje wieloetnicznej Rzeczypospolitej i współczesnej Polski na tle dziejów Europy*.

Nauka języka również miała swój cel praktyczny: umożliwienie czytania polskiej literatury pięknej i naukowej, prasy, słuchania radia i oglądania polskich programów telewizyjnych. Zachęcaliśmy studentów zagranicznych do studiowania i pisania doktoratów w Polsce. Poza przybliżeniem kultury i języka polskiego staraliśmy się także zaznajomić uczestników Letniej Szkoły z funkcjonowaniem w Polsce trójstopniowego samorządu terytorialnego, instytucji kultury, organizacji pozarządowych, mediów publicznych, ochrony zabytków pogranicza etnicznego.

Edycja III Letniej Szkoły trwała 14 dni, w terminie od 7 do 21 lipca 2013 roku. Udział w niej wzięło 25 uczestników z Ukrainy i Białorusi: 17 studentów z Uniwersytetu im. Jurija Fedkowycza w Czerniowcach i 6 studentów z Uniwersytetu im. Janki Kupały w Grodnie oraz 2 opiekunów. Opiekunem ze strony ukraińskiej był doc. dr Władysław Strutyński, zaś ze strony białoruskiej – aspirant Siergiej Romanow.

W czasie wolnym uczestnikom zorganizowano wycieczki historyczno-krajoznawcze: do Dukli, Starego Sącza, Niedzicy, Czorsztyna, okolic Trzech Koron (Beskid Sądecki), Szczawnicy, Jaworek i Kraków oraz do Krasiczyna i po regionie przemyskim, a także po Przemyślu (wyjście na Kopiec Tatarski – najwyższe wzgórze Przemyśla, przemyską plażę miejską nad Sanem, zwiedzanie zabytków, wizyty w muzeach, archiwach, urządzie konserwatorskim, instytucjach kultury i organizacjach pozarządowych oraz spotkanie w przemyskim studiu Polskiego Radia S.A. Radio Rzeszów z red. Markiem Cynkarem).

Realizacja IV edycja Letniej Szkoły również trwała 14 dni, w terminie od 12 do 26 lipca 2014 roku. W tej edycji udział wzięło 25 uczestników z Ukrainy i Białorusi: 16 studentów z Uniwersytetu im. Jurija Fedkowycza w Czerniowcach i 6 studentów z Uniwersytetu im. Janki Kupały w Grodnie oraz 2 opiekunów. Opiekunem ze strony ukraińskiej był doc. dr Władysław Strutyński, zaś ze strony białoruskiej – prof. dr Wiaczesław Szwed.

W czasie wolnym podczas trwania Letniej Szkoły uczestnikom zorganizowano historyczno-krajoznawcze wycieczki do: Zakopanego (w tym: Dukła, Nowy Sącz, Stary Sącz, Jaworki, Szczawnica, Niedzica, Czorsztyn, Nowy Targ, Rabka, Wadowice), Oświęcimia i Krakowa. Ponadto po regionie przemyskim: Młyny, Chotyniec, Medyka, Krasiczyn, Olszany i zwiedzanie zabytków pogranicza polsko-ukraińskiego, a także po Przemysłu (zwiedzanie zabytków, wizyty w muzeach, archiwach, urządzie konserwatorskim, instytucjach kultury i organizacjach pozarządowych oraz spotkanie w przemyskim studiu Polskiego Radia S.A. Radio Rzeszów z red. Markiem Cynkarem).

Obie edycje Programu realizowane były we współpracy z Państwową Wyższą Szkołą Wschodnioeuropejską w Przemysłu, która zapewniła studentom bezpłatne zakwaterowanie oraz udostępniła sale wykładowe i sprzęt audiowizualny.

BIBLIOTEKA UKRAINOZNAWCZA INSTYTUTU

W strukturze Południowo-Wschodniego Instytutu Naukowego w Przemysłu swoją działalność prowadzi specjalistyczna Ukrainoznawcza Biblioteka Naukowa PWIN. Biblioteka specjalizuje się w gromadzeniu publikacji dotyczących szeroko rozumianego ukrainoznawstwa, stosunków polsko-ukraińskich, problematyki narodowościowej i wyznaniowej w Polsce i na świecie. Gromadzi również publikacje i materiały o problematyce regionalnej. Zbiory biblioteki, to zarówno wydawnictwa zwarte, jak i ciągłe (czasopisma, serie wydawnicze). Gromadzone są także takie materiały jak: rękopisy, mapy, ryciny, fotografie oraz mikrofilmy, jak też dokumenty życia społecznego – ulotki, broszury, afisze. Księgozbiór biblioteki powstaje w wyniku zakupów bieżących i antykwarycznych, dokonywanych w kraju i za granicą oraz w wyniku krajowej i zagranicznej wymiany wydawnictw. W okresie sprawozdawczym, lata 2013 i 2014, Biblioteka Instytutu realizowała swoje zadania w zakresie tradycyjnych form działalności, obejmujących: gromadzenie, opracowywanie, udostępnianie i konserwacja zbiorów, jak również w zakresie digitalizacji księgozbioru i cyfryzacji biblioteki.

W 2014 r. kontynuacja działań Biblioteki Instytutu objęta była programem bibliotecznym podmiotów działających na rzecz nauki: „**Tworzenie, przetwarzanie, udostępnianie i upowszechnianie informacji naukowych i naukowo-technicznych**” w ramach zadania bibliotek podmio-

tów działających na rzecz nauki pn.: „**Tworzenie i rozwijanie polskiej Naukowej Biblioteki Ukrainoznawczej**”. Przy czym na realizację tego zadania PWIN uzyskał dofinansowanie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach działalności upowszechniającej naukę w zakresie zadania bibliotek podmiotów działających na rzecz nauki (umowa nr 752/P-DUN/ZO/2014 z dnia 1 lipca 2014 r.).

W szczególności zadania te obejmowały następujące rodzaje prac (działań):

- 1) gromadzenie, zakup książek i czasopism oraz kontynuacja serii wydawniczych;
- 2) opracowanie księgozbioru w programie bibliotecznym MAK;
- 3) umieszczenie na stronie internetowej informacji o zbiorach, nabytkach, aktualizacja bazy danych (katalog MAK);
- 4) udostępnianie i konserwacja zasobów bibliotecznych.

Ad. 1) Gromadzenie, zakup książek i czasopism oraz kontynuacja serii wydawniczych:

W okresie sprawozdawczym w ramach realizowanego zadania księgozbiór Biblioteki Instytutu wraz z zakupami powiększył się o 464 egz. (184 egz. + 280 egz.) i wyniósł 19.375 vol. książek i czasopism naukowych. Zakupy obejmowały zarówno nowe tytuły, jak i brakujące tomy (egzemplarze) gromadzonych serii wydawniczych. Tematyka zakupionych publikacji dotyczyła, głównie następujących dziedzin:

- 1) Dzieje Rusi Kijowskiej,
- 2) Dzieje Kozaczyzny,
- 3) Historia Ukrainy w XIX w.,
- 4) Historia Ukraińskiej Republiki Ludowej,
- 5) Ukraina w dobie stalinizacji,
- 6) Współczesna historia Ukrainy,
- 7) Stosunki polsko-ukraińskie do 1918 r.,
- 8) Stosunki polsko-ukraińskie w latach 1918-1939,
- 9) „Antypolska akcja UPA” na Wołyniu,
- 10) Akcja „Wisła”,
- 11) Ukraińcy w Polsce po II wojnie światowej,
- 12) Życie kulturalne Ukraińców w Polsce,
- 13) Życie kulturalne Polaków na Ukrainie,
- 14) Polsko-ukraińskie stosunki gospodarcze,
- 15) Polityka narodowościowa w Polsce,
- 16) Polityka narodowościowa na Ukrainie,
- 17) Losy Polaków w ZSRR,
- 18) Społeczność polska na współczesnej Ukrainie,
- 19) Historia Kościoła greckokatolickiego,
- 20) Historia Kościoła prawosławnego,
- 21) Literatura i filozofia ukraińska,

- 22) Prawo ukraińskie,
- 23) Stosunki międzywyznaniowe,
- 24) Społeczność żydowska w Polsce,
- 25) Państwa Europy Środkowo-Wschodniej wobec integracji europejskiej.

Z nowych tytułów czasopism rozpoczęto gromadzenie „Nowego Prometeusza” oraz rocznika „Наукове Праце Українського Католицького Університету. Історія”. Natomiast zasób gromadzonych przez Bibliotekę czasopism: „Polityka Wschodnia”, „Nowa Europa” i „Україна модерна” uzupełniono o bieżące oraz brakujące tomy. Zaś w ramach nabytków bieżących książek kontynuowano gromadzenie następujących wydawnictw:

- a) *Енциклопедія сучасної України* (nabyto tomy: w 2013 r. - t. 11 i w 2014 - t. 12 i 13);
- b) *Енциклопедія історії України* (nabyto tomy: w 2013 r. - t. 9 i w 2014 r. - t. 10);
- c) *Енциклопедія Львова* (nabyto w 2013 r. tom 3);
- d) *Encyklopedia katolicka* (nabyto tomy: w 2013 r. - t. 16 i w 2014 r. - t. 17, 18 i 19);
- e) *Polski słownik biograficzny* (zakupiono: w 2013 r. - t. 48, z. 198 i 199 i w 2014 r. - t. 49, z. 200, 201, 202 i 203);
- f) *Юридична енциклопедія* (nabyto tomy: w 2013 r. - t. 1, 2 i 3 oraz w 2014 r. - t. 4, 5 i 6).

Pozostałe zakupione publikacje książkowe tematycznie mieszczą się w tematyce ukrainoznanawczej oraz regionalnej. Wszystkie zakupione książki i czasopisma zostały wpisane do księgi Inwentarzowej Biblioteki, a także są systematycznie opracowywane w systemie katalogowym MAK.

Ponadto, w ramach działalności bibliotecznej, prowadzono kontynuację gromadzenia fotografii, diapozytywów i kserokopii dotyczących życia społecznego Polaków na Ukrainie i Ukraińców w Polsce oraz szeroko pojętej problematyki dotyczącej mniejszości narodowych i wyznaniowej w Europie.

Ad 2) Opracowanie księgozbioru w programie bibliotecznym MAK:

W ramach realizowanego w latach 2013 - 2014 zadania sporządzono ponad 1.975 opisów bibliograficznych książek i czasopism zakupionych, pozyskanych w drodze wymiany międzybibliotecznej, a także zakupionych w latach ubiegłych, w systemie katalogowym MAK. Wykonane opisy zostały zamieszczone na stronie internetowej Instytutu.

Ad 3) Umieszczenie na stronie internetowej informacji o zbiorach, nabytkach, aktualizacja bazy danych (katalog MAK).

Na stronie internetowej www.pwin.pl oraz www.biblioteka.przemysl.pl elektronicznej bazy danych, katalogu on-line, który obsługiwany jest przez zakupione w Bibliotece Narodowej licencjonowane oprogramowanie MAKWWW, umieszczone są zaktualizowane informacje o zbiorach bibliotecznych i nabytkach.

Ad. 4) Udostępnianie i konserwacja zasobów bibliotecznych:

W 2013 r. Biblioteka Instytutu wzbogaciła się o 5098 skanów dokumentów z zasobu archiwalnego dotyczących życia codziennego na pograniczu w czasie dwóch okupacji: niemieckiej (1939-1941) i sowieckiej (1941-1944). Były to m.in. archiwalia (dokumenty i fotografie) ukazujące politykę okupantów zarówno niemieckich, jak i sowieckich wobec ludności autochtonicznej, głównie Polaków, ale także Żydów i Ukraińców, na terenach obecnego województwa podkarpackiego.

Obecnie Ukrainoznawcza Biblioteka Naukowa PWIN posiada 19.375 woluminów księgozbioru, w tym: 12.034 książek i 7.341 egz. czasopism. Zbiory biblioteczne są w pełni udostępniane czytelnikom. Czytelnia czynna jest codziennie w godz. od 10:00 do 15:00. Z księgozbioru korzystają przede wszystkim:

- a) pracownicy naukowy i studenci (z różnych ośrodków akademickich, m.in.: z Warszawy, Poznania, Lublina, Wrocławia, Krakowa, Katowic, Przemysła i Rzeszowa oraz z zagranicy – głównie z Ukrainy, Słowacji, Austrii, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Szwecji, Hiszpanii, USA i Kanady);
- b) nauczyciele;
- c) dziennikarze;
- d) studenci Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemysłu i innych polskich oraz zagranicznych uczelni wyższych;
- e) uczniowie starszych klas szkół średnich.

Łącznie w ciągu 2013 i 2014 r. ze zbiorów bibliotecznych skorzystało 2.562 osób, w tym: w 2013 r. – 1.312 osób zaś w 2014 r. – 1.250 osób (odwiedzin w bibliotece) oraz ze zbiorów elektronicznych poprzez sieć Internet – 4.566 osób, w tym: w 2013 r. – 1.981 osób i w 2014 r. – 2.585 osób (wejścia na stronę internetową). Największe zainteresowanie dotyczyło publikacji wydanych na Ukrainie z dziedziny: historii, politologii, prawa, socjologii, historii sztuki i literatury.

W Bibliotece Instytutu istnieje możliwość wykonania kserokopii lub skanów z interesujących czytelników materiałów książkowych, a także zgromadzonych fotografii i dokumentów życia społecznego. Biblioteka prowadzi także wypożyczanie międzybiblioteczne. Informację o bibliotece, regulaminie korzystania, godzinach otwarcia, a także o zbiorach i naj-

nowszych nabytkach (zwłaszcza w odniesieniu do publikacji zakupionych na Ukrainie) można znaleźć na stronie internetowej Instytutu www.pwin.pl.

PRAKTYKI STUDENCKIE

Od wielu już lat, w ramach współpracy z krajowymi uczelniami wyższymi, Południowo-Wschodni Instytut w Przemyśle jest organizatorem od 10- do 30-dniowych praktyk studenckich dla studentów kierunków humanistycznych i społecznych. W 2013 r. takie praktyki odbyło 17 studentów, w tym z: Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle – 14 osób, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – 2 studentów i Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie – 1 osoba. Studenci reprezentowali takie kierunki studiów, jak: filologia polska – 1, filologia angielska – 12, lingwistyka stosowana – 3 i filologia romańska – 1. Natomiast w 2014 roku z takich praktyk skorzystało 12 studentów, w tym: z Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle – 8 studentów, Uniwersytetu Rzeszowskiego w Rzeszowie – 2 studentów oraz Uniwersytetu im. Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie – 2 studentów, studiujących na kierunkach: filologia polska, filologia angielska, filologia ukraińska i stosunki międzynarodowe.

WSPÓLPRACA ZAGRANICZNA

W zakresie podejmowanych badań i organizacji życia naukowego Instytut od lat współpracuje z wieloma zagranicznymi ośrodkami naukowymi, a zwłaszcza z: Instytutem Historii Ukrainy NANU w Kijowie, Towarzystwem Naukowym im. Szewczenki we Lwowie, Instytutem Badań Historycznych Uniwersytetu Lwowskiego, Instytutem Historii Kościoła Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego we Lwowie, Instytutem Ukrainoznawstwa Narodowej Akademii Nauk Ukrainy (NANU) we Lwowie, Lwowską Biblioteką Naukową im. W. Stefanyka NANU we Lwowie oraz Instytutem Maxa Plancka dla Badań Antropologii Społecznej w Halle nad Saale. Współpraca ta koncentruje się głównie na podejmowaniu wspólnych przedsięwzięć badawczych, publikacji prac naukowców ukraińskich w Polsce, a polskich na Ukrainie, wymianie wydawnictw własnych, udziale w konferencjach naukowych oraz organizacji stażów naukowców ukraińskich w Polsce oraz pobytów naukowców polskich na kwerendach archiwalnych oraz bibliotecznych na Ukrainie.

VARIA

15 maja 2013 r. odbyła się w Południowo-Wschodnim Instytucie Naukowym uroczystość wręczenia doktoratu honoris causa Instytutu Polityki Regionalnej i Ekonomiki w Kirowohradzie dla wiceprezesa Instytutu dra Aleksandra Kolańczuka. W imieniu Rady Naukowej ukraińskiej uczelni laureatowi dyplom wręczył rektor prof. Ihor Dobrianskyj, a laudacje wygłosili prof. Mykoła Zymomira z Uniwersytetu w Drohobyczu oraz dr Stanisław Stępień – dyrektor PWIN. Specjalne życzenia laureatowi przekazali Aleksander Baczyk – Konsul Honorowy Ukrainy w Przemysłu oraz mgr Maria Tucka – przewodnicząca przemyskiego Oddziału Ukraińców w Polsce.

WAŻNIEJSZE WIZYTY ZŁOŻONE W INSTYTUCIE

W latach 2013 – 2014 Instytut odwiedzili naukowcy, studenci, publicyści, politycy, m.in.:

- 1) prof. Aleksander Rublow – Kijów,
- 2) dr Natalia Rublowa – Kijów,
- 3) prof. Jewhen Sinkewycz – Chersoń,
- 4) prof. Ihor Dobrianskyj – Kirowohrad,
- 5) prof. Mykoła Zymomira – Drohobycz,
- 6) dr Ołeh Pawłyszyn – Lwów,
- 7) red. Petro Antonenko – Czernihów,
- 8) prof. Paul Best – New Haven (USA);
- 9) Juliane Menka – Berlin;
- 10) dr Frank Grelka – Frankfurt n. Odrą;
- 11) dr Hania M. Fedorowicz – Salzburg (Austria);
- 12) Krzysztof Dawid Majus – Lod (Izrael),
- 13) prof. Włodzimierz Mędrzecki – Warszawa,
- 14) prof. Grzegorz Motyka – Warszawa,
- 15) Piotr Tyma – prezes ZUWP – Warszawa,
- 16) Grzegorz Schetyna – poseł na Sejm RP;
- 17) studenci i doktoranci historii z Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- 18) studenci Instytutu Europeistyki Uniwersytetu Jagieńskiego.

PREZES INSTYTUTU
Dr STANISŁAW STĘPIEŃ